

Άρθρο

«Τομεακές στρατηγικές στη νέα ΚΑΠ: Οι επιλογές της Ελλάδας και των χωρών - ανταγωνιστών της»

της Έλλης Τσιφόρου,
γενικής διευθύντριας της GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Τη Δευτέρα 25 Ιουλίου, με την ενημερωτική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Καλαμάτα, ολοκληρώθηκε ο πρώτος γύρος των περιφερειακών εκδηλώσεων για την ΚΑΠ 2023-2027, που διοργάνωσε η GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ υπό την αιγίδα της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.). Κοινό τόπο σε Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη και Πελοπόννησο αποτέλεσε η διαπίστωση εκ μέρους των παραγωγών και των τοπικών αρχόντων ότι ο εθνικός μας σχεδιασμός για τη νέα προγραμματική περίοδο κινήθηκε, πέραν της απόφασης για την πλήρη εσωτερική σύγκλιση των δικαιωμάτων των άμεσων ενισχύσεων, σε μία συντηρητική λογική της μικρότερης δυνατής ρήξης και διατάραξης των «ισορροπιών», με το όραμα και την αιχμή να απουσιάζουν.

Απουσία οράματος

Το έλλειμμα αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στον σχεδιασμό της χώρας για τους εθνικούς τομείς αγροτικής παραγωγής, όπου κατ' αρχάς διαπιστώνει κανείς, διαβάζοντας το κατατεθειμένο εθνικό στρατηγικό σχέδιο, ότι η Ελλάδα κινήθηκε στο στενό πλαίσιο παρουσίας του τρόπου αξιοποίησης των προβλεπόμενων (και γνωστών από τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους) φακέλων/εργαλείων στήριξης της ΚΑΠ για τα τομεακά προγράμματα οίνου, ελαιολάδου/ελιάς, οπωροκηπευτικών και μελισσοκομίας. Τα πεδία του σχεδίου που έχει προτείνει προς συμπλήρωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αφορούν την εθνική στρατηγική για άλλους τομείς, όπως το βόειο και αιγοπρόβειο κρέας, το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα ή οι πρωτεϊνούχες καλλιέργειες παραμένουν κενά, σε αντίθεση με τα στρατηγικά σχέδια άλλων χωρών που έχουν αποτυπώσει τον σχετικό σχεδιασμό τους.

Επιπλέον, και αυτό είναι ένα έλλειμμα που έχουμε επισημάνει επανειλημμένα, η χώρα μας δεν προτίθεται να αξιοποιήσει τη ρηξικέλευθη δυνατότητα που παρέχει η νέα ΚΑΠ για τη στήριξη Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) Οργανώσεων Παραγωγών (ΟΠ) σε όλους σχεδόν τους παραγωγικούς τομείς (πλην του καπνού και της βιοαιθανόλης), διαθέτοντας έως και 3% των πόρων του εθνικού φακέλου για τον 1ο Πυλώνα. Πρόκειται για μία επιλογή που έχουν εντάξει στον σχεδιασμό τους τόσο η Ιταλία, η οποία θα στηρίξει την ανάπτυξη επιχειρησιακών προγραμμάτων στον τομέα της πατάτας, δεδομένου ότι αντιμετωπίζει έντονη εξάρτηση από τις εξαγωγές, όσο

και η Γαλλία, η οποία πρόκειται να διαθέσει 0,5% του φακέλου του 1ου Πυλώνα για τη χρηματοδότηση επιχειρησιακών προγραμμάτων κυρίως στον τομέα των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών, καθώς έχει θέσει ως στρατηγικό στόχο την ενίσχυση της διάρθρωσης του εν λόγω τομέα.

Τα παραδείγματα της Ιταλίας και της Ισπανίας

Ενδιαφέρον, επίσης, παρουσιάζουν οι στρατηγικές επιλογές της Ιταλίας και της Ισπανίας, χωρών που παράγουν ανταγωνιστικά προς εμάς προϊόντα, όπως τα ελαιοκομικά και τα οπωροκηπευτικά.

Η Ιταλία, για παράδειγμα, έχει προγραμματίσει για τον τομέα του ελαιολάδου, πέραν της βασικής εισοδηματικής στήριξης, συνδεδεμένη στήριξη ειδικά για το εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, καθώς έχει θέσει ως στρατηγικό στόχο την αύξηση της αναλογίας του στο σύνολο της εθνικής παραγωγής. Ταυτόχρονα, έχει προβλέψει οικολογικό πρόγραμμα για την προστασία ελαιοδέντρων ιδιαίτερης αξίας τοπίου, στο πλαίσιο του οποίου οι παραγωγοί θα λαμβάνουν ενίσχυση της τάξης των 220 ευρώ/ha, ενώ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα εργαλεία ασφάλισης του εισοδήματος των ελαιοπαραγωγών μέσω της επιδότησης ασφαλιστών και της στήριξης ταμείων αλληλοβοήθειας, σημείο που απουσιάζει από τον σχεδιασμό της Ελλάδας. Και η Ισπανία έχει προβλέψει αντίστοιχης λογικής οικολογικό πρόγραμμα για τους παραδοσιακούς ελαιώ-

νες σε επικλινείς περιοχές, αλλά και συνδεδεμένη στήριξη σε ελαιώνες που αντιμετωπίζουν ειδικές δυσκολίες και έχουν υψηλή περιβαλλοντική αξία.

Στον τομέα των οπωροκηπευτικών, η Ισπανία έχει θέσει συγκεκριμένο ποσοτικό στόχο αύξησης της εμπορευθείσας αξίας που διακινείται μέσω ΟΠ κατά 5% κατά τη νέα προγραμματική περίοδο σε σύγκριση με την προηγούμενη, αν και ήδη κατέχει την πρώτη θέση, όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ. Παράλληλα, θα συνεχίσει να αξιοποιεί τη δυνατότητα υλοποίησης δράσεων στο πλαίσιο των ΕΠ του τομέα που αφορούν τη διαχείριση κινδύνων και την ασφάλιση του εισοδήματος των παραγωγών. Αντίστοιχη επιλογή έχει κάνει και η Ιταλία, αναγνωρίζοντας την ανάγκη θωράκισης των παραγωγών έναντι των όλο και πιο καταστροφικών κλιματικών φαινομένων και των κλυδωνισμών στις διεθνείς αγορές. Η χώρα μας δεν έχει εντάξει αντίστοιχα εργαλεία στήριξης

ΟΙ ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ,

ειδικά σε μία εποχή υψηλών προκλήσεων, αλλά και ευκαιριών, αποτελούν το θεμέλιο οποιασδήποτε σοβαρής αγροτικής πολιτικής

στις δράσεις που θα υλοποιούν οι ΟΠ στο πλαίσιο των ΕΠ. Το έλλειμμα αυτό διαπιστώνεται, πέραν των τομεακών προγραμμάτων, και στον συνολικό σχεδιασμό της Ελλάδας, καθώς δεν αξιοποιεί κανένα σχετικό εργαλείο της νέας ΚΑΠ, όπως τη συνεισφορά σε επίπεδο έως και 3% από τις ενισχύσεις που λαμβάνει κάθε αγρότης στο πλαίσιο του 1ου Πυλώνα, ώστε να δημιουργηθεί ένα εθνικό ταμείο διαχείρισης κινδύνων/ασφάλισης εισοδήματος ή τη χρηματοδότηση εργαλείων σταθεροποίησης εισοδήματος και τη στήριξη των συνεισφορών των αγροτών σε ασφάλιστρα και ταμεία αλληλοβοήθειας στο πλαίσιο του 2ου Πυλώνα.

Οι τομεακές στρατηγικές, ειδικά σε μία εποχή υψηλών προκλήσεων, αλλά και ευκαιριών, αποτελούν το θεμέλιο οποιασδήποτε σοβαρής αγροτικής πολιτικής. Αγροτικός τομέας, άλλωστε, σημαίνει προϊόντα και οι οριζόντιες πολιτικές έρχονται να υπηρετήσουν τη διατήρηση και την αύξηση παραγωγικότητας, την ανταγωνιστικότητα, τον εκσυγχρονισμό, την ενίσχυση της διάρθρωσης και τη συνολική βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα των τομέων παραγωγής. Για να είναι επιτυχείς, προϋποθέτουν κατ' αρχάς συστηματική παρακολούθηση και τεκμηρίωση, όσον αφορά τα οικονομικά μεγέθη και τις εξελίξεις στις αγορές, γνώση και κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί και, κυρίως, πολιτικό όραμα που αποτυπώνεται σε συγκεκριμένους στόχους.

Το περιεχόμενο της παρούσας δημοσίευσης απηχεί τις απόψεις των συντακτών του μόνο, οι οποίοι φέρουν την αποκλειστική ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα IMCAP της Ευρωπαϊκής Ένωσης

